

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

ze dne

6. VI. 1974

Z repertoáru Divadla Petra Bezruče

Alexandr Kiritescu mohl námět „Vosho hnízda“ zpracovat docela dobře jako tragédii. Stará statkářská rodina se snaží všemi prostředky rozbít manželství Margarety, která se vzdala proti jejich vůli — to je téma, které v sobě skrývá tragický konflikt. A. Kiritescu však toto střetnutí posunuje do drabného plánu, aby mohl v satirické nadsázce vytvořit absurdní obraz brutálních vztahů v jedné z typických rumunských rodin v třicátých letech tohoto století. Tím se mu podařilo změnit osobní tragédii ve společenskou tragikomedii a povýšit ji na kritiku celého statkářského a měšťanského systému.

Režisér Saša Lichý ve své inscenaci v Divadle Petra Bezruče akcentuje právě tuto společenskou satiru. Při tvorbě jednotlivých typů dochází až k pitvorným karikaturám — nikoli však proto, aby se pachtěl za levným humorem, ale aby odhalil sobeckost, bezohlednost, pokrytectví a amorálnost světa, v němž žil A. Kiritescu. Společenská kritika je tedy v inscenaci zřetelně čitelná, poněkud však na úkor citového vzruchu nad Margaretiným osudem.

Štěpánka Ranočová hraje Anetu, hlavu rodu Duduleanových, v ostrých kontrastech. Prudká, hněvivá výbušnost se u ní střídá s nasládlou citovou něhou. Spolu s M. Albinovou a R. Havelkovou vytvářejí sehrané sesterské trio — hned se rozhádají na život a na smrt, aby se za

okamžik sjednotily na jedovaté klevetě. Borovcův temperament přímo exploduje pod maskou odměřeného Anetina syna. O. Janda vytváří

»VOSÍ HNÍZDO«

postavu Georga. Každý jeho výstup nás přesvědčuje, že prvorozenost v žádném případě neznamená primát ducha. Obraz této rodinky dokresluje Blanka Meierová, která se v roli Coletty egoisticky dožaduje, aby jí byla zaplacená cena, za níž se prodala do této rodiny, a M. Viková, jejíž Fräulein je důkazem, že personál se stává často věrným obrazem svého panstva.

Ostatní tři postavy mají složitý úkol — zahrát v tomto odporém mumraji charakte-

rů tragédii bouřlivých vášní a citového zklamání. V postavě Margarety — jak jí hraje Renáta Doleželová — od začátku cítíme, že je to žena, již se stala jediným smyslem života láska. Její choroba vyvěrá z nenávisti k prostředí, jež jí upírá právo na nerovnou lásku, i ze strachu, že jí o tento jediný cíl jejího života připraví dítě. Proto také její zoufalý čin je zcela logickou reakcí na otřesnou deziluzi. J. Postlerová naproti to-

mu zdůrazňuje ve Vandě smyslné, egoisticky bezohledné ženství. B. Čvančara působí od prvního vstupu na jevišti jako cizí živel v tomto „vosím hnízdě“. I když se stává bezděky hlavní příčinou tragédie — je paradoxní, že právě on zůstává jedinou pozitivní postavou celé hry. Stačí, aby v závěru mlčky prošel okolo „truchlících pozůstalých“, abychom poznali, kdo je skutečným původcem Margaretiny tragédie.

JAN HAVLÁSEK